

Halka göre doğalgaz ve güneş geleceğin enerjisi

Türkiye'nin doğalgaz ve petrol boru hatlarıyla ilgili politikalarını başarılı bulan halka göre enerjideki en önemli iki sorun ise dışa bağımlılık ve pahalılık. Türk halkı güneş ve doğalgaz geleceğin en önemli enerji kaynakları olarak görüyor.

MEHMET KARA

Güneş ve rüzgar santrali teknolojilerini yüksek oranda destekleyen halk, nükleer ve kömür santrallerine mesafeli duruyor. Güneş ve doğalgaz geleceğin en önemli enerji kaynakları kabul eden Türk halkına göre ülke yönetimi boru hattı projelerinde başarılı, enerjiyi ucuzca tedarik etmede başarısız, dışa bağımlılık da büyük sorun. **Kadir Has Üniversitesi Enerji ve Sürdürülebilir Kalkınma Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin (CESD) Türkiye Toplumunun Enerji Tercihleri Araştırması** konulu bir çalışma yaptı. Araştırmanın sonuçları **Kadir Has Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mustafa Aydın, CESD Müdürü Prof. Dr. Volkan Ediger, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Meltem Ucal ve Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç. Dr. Gökhan Kırkil'in** de katıldığı bir toplantıyla açıklandı.

Dışa bağımlılık en önemli sorun

Araştırma kapsamında yöneltilen "Türkiye enerji sisteminin en önemli sorunu nedir?" sorusuna ankete katılanların yüzde 38,6'sı enerjide dışa bağımlılık (ithal enerjide dışa bağımlılık) cevabı verdi. Katılımcıların en çok tercih ettiği ikinci cevap ise yüzde 30,8'lik oranla enerjinin pahalı olması oldu.

Boruda başarının farkında ama projeyi bilmiyor

Ankete katılanların hükümetin enerji politikalarında en başarılı buldukları alanlar 'petrol ve doğalgaz boru hatları', 'doğalgaz temini' ve 'elektrik üretimi-iletimi-dağıtım'ı oldu. Başarısızlık hanesinde ilk sırayı ise açık ara enerji fiyatları çekiyor. Anketteki ilginç ayrıntılardan biri de enerjiye ilişkin algının nasıl oluştuğuna dair önemli ipuçları içeriyor. Enerji politikalarında en başarılı bulunan alanlardan biri boru hattı projeleri olmasına rağmen katılımcıların yüzde 86'lık bölümü, Karadeniz'in altından Türkiye'ye ve buradan da Avrupa'ya doğalgaz transfer etmek üzere kurulacak Türk Akımı Projesi hakkında hiç bilgi sahibi olmadığını beyan ediyor.

ENERJİYİ RUSYA'DAN VE AZERBAYCAN'DAN ALALIM

Büyük çoğunluğu dışa bağımlılığı en büyük sorun olarak gören katılımcılara, hangi ülkeden enerji ithal edilmesi gerektiğine ilişkin görüşleri de soruldu. Yüzde 42 ile Azerbaycan birinci, yüzde 20 ile Rusya ikinci sırada yer aldı.

1 Kasım Genel Seçimleri'nde MHP ve Ak Parti'ye oy vermiş kişiler daha çok Azerbaycan'ı, CHP ve HDP'ye oy vermiş olanlar ise daha çok Rusya'yı tercih ediyor.

Tekirdağlı, Konyalı ve Bursalı nükleerde buluştu

"Yaşadığımız ilde nükleer santral kurulmasına ne derece destek verirsiniz?" sorusuna olumsuz yanıt veren illerin başında Adana, İzmir ve Ankara geliyor. Tekirdağ, Bursa ve Konya gibi illerdeki olumsuz yanıtlar en düşük. Kendi illerinde nükleer santral yapılmasını desteklemeyenler, büyük oranda bu tür santrallerin çevre ve toplum sağlığı için tehdit içerdiğine inanıyor.

ISI YALITIMI GİDEREK YAYILIYOR

CESD Araştırması kapsamında ortaya çıkan önemli verilerden biri de konutlarda ısı yalıtımıyla ilgili. Deneklerin yüzde 65'inin evlerinde ısı yalıtımı yok. Yüzde 34'ük bir kesim ise evlerinde ısı yalıtımı bulunduğunu belirtiyor. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü

tarafından 2010 yılında gerçekleştirilen ankette ısı yalıtımı bulunan evlerin oranı yüzde 17,3 olarak gözlemlenmişti. Bu sonuca göre 7 yılda evlerde bulunan ısı yalıtımı oranının yaklaşık 2 katına çıktığını söylemek mümkün. ısı yalıtımı bulunan ev oranı, gelir ve eğitim düzeyi yükseldikçe yukarı çıkıyor.

En çok tüketim elektrik ve gazda

Araştırma kapsamında evlerde tüketilen enerji türleri ve bunlara ayrılan bütçeler de sorgulandı. Ankete katılanların yüzde 50'si parasal olarak en çok elektrik, yüzde 39'u ise en çok doğalgaz kullandığını belirtti. Belirtilen enerji türlerine yüzde 30 aylık 100-150 TL arası harcama yaptığını söylerken, yüzde 29 ise her ay 200 TL'nin üzerinde fatura ödediğini kaydetti. Ankete katılanların yarısının aylık enerji faturası tutarı 50-100 TL aralığında seyrediyor.

En yüksek ödeme ısınmaya

Araştırmaya katılanların %65'lik kısmı, enerji faturasının en çok ısınma ihtiyacı için kullanılan enerjiye ödediğini söylüyor. Enerji tüketiminde ısınma %65 ile ilk sırada yer alırken, aydınlatma %22 ile ikinci sırada yer alıyor. Üçüncü sıra ise %5'lik oranla ulaşım. Arabalarda en çok tercih edilen yakıt sırasıyla; %41 oranında dizel, %30 oranında otogaz ve %29 oranında benzin oldu. Arabası olan katılımcıların %25'i her ay 100-200 TL

arasında yakıt masrafı yapıyor.

Isınmada gaz, kömür, odun

Araştırma sonuçları doğalgaz sektörünün ülke coğrafyasına ve nüfusa giderek daha çok nüfuz ettiğini de gösteriyor. Ankete katılanların yüzde 54'ü doğalgaz, yüzde 25'i kömür, yüzde 12'si ise odun ile ısındığını belirtiyor. Evlerdeki sıcak su tedarikinde de en çok doğalgaz tercih ediliyor. Sıcak su sağlamlada doğalgaz yüzde 52 ile birinci, elektrik yüzde 26 ile ikinci sırada. Yüzde 11'lik bir kesim ise sıcak suyunu güneş enerjisinden elde ediyor.

Vatandaş elektrikli pahalı buluyor

Ankete katılanların %98'i tüketilen enerjinin ucuz olmasını önemli bulduğunu beyan ederken, katılımcıların elektrik fiyatlarını nasıl bulduğunu sorgulandığında %85 'yüksek ve çok yüksek' cevaplarını veriyor. Doğalgaz fiyatlarını yüksek ve çok yüksek bulunanların oranı ise %65 seviyesinde.

Gelecek güneş ve doğalgazın

Ankete katılanların yüzde 40'ü güneşi,

geleceğin enerji kaynağı olarak nitelendirirken, bu konuda doğalgazı işaret edenlerin oranı da küçümsenmeyecek bir seviyede: Yüzde 22. Bu konuda katılımcıların tercihlerini test etmeye sağlayacak bir başka soru da yöneltildi ve alınan cevap dikkat çekici. "Maliyetleri aynı ve kolaylıkla erişilebilir olsalardı evdeki enerji ihtiyacımızı karşılamak için hangisini kullanmayı tercih ederiniz?" sorusuna katılımcıların yüzde 63 oranında doğalgaz cevabı verdi. Yüzde 21'lik kısım ise bu soruya güneş cevabı verdi.

Araştırmadan çıkan en önemli sonuçlardan biri de güneş ve rüzgar enerji santrallerinin en çok desteklenen teknolojiler olması. Nükleer santraller ve kömür santralleri ise en az desteklenen enerji üretim tesisleri türleri oldu. Nükleer santrallerin çevre ve toplum sağlığı için tehdit ve riskler içerdiğini düşünenlerin oranı yüzde 65'e ulaşıyor.

İklim değişikliğinden çok kirli hava

CESD Araştırması'ndan çıkan enerji ve çevreye dair algı da dikkat çekici. Enerjiden kaynaklanan en önemli çevre sorununu hava kirliliği olarak işaretleyenlerin oranı yüzde 41 olurken, insan sağlığı yüzde 20 ile ikinci oldu. İklim değişikliği yüzde 17 ile enerjiden kaynaklanan en önemli üçüncü çevre sorunu olarak kabul ediliyor. "Küresel iklim değişikliğine inanıyor musunuz?" sorusuna EVET cevabı verenlerin oranı ise yüzde 78 ile oldukça yüksek.